

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

ОТЧЕТ

за дейността на Управление „Осигурителен надзор“ за периода 01.10.2014 г. – 31.12.2014 г.

Дейността на Управление „Осигурителен надзор“ през периода 01.10.2014 г. – 31.12.2014 г. е осъществена в следните направления:

I. Лицензионна дейност, разрешителни и одобрителни режими и нотификации в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

A. Регулаторна дейност от компетентността на Комисията за финансов надзор (КФН) като колективен орган:

По повод постъпили в КФН през предходния отчетен период заявления за признаване на пълна правоспособност на отговорен актюер след успешно положен изпит пред професионална организация на актюерите (Българско актюерско дружество) и съгласно вътрешното разпределение на преписките между Управление „Осигурителен надзор“ и Управление „Застрахователен надзор“ в Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ са подготвени за приемане от КФН две решения за признаване на пълна правоспособност на отговорен актюер.

Б. Регулаторна дейност от компетентността на заместник-председателя, ръководещ Управление „Осигурителен надзор“ (заместник-председателя):

1. През отчетното тримесечие в Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор“ са разгледани внесените през предходния отчетен период седем правилника за организацията и дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. Освен това са внесени за одобрение измененията и допълненията в още дванадесет правилника за организацията и дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване. Основно изменения и допълнения в правилниците са извършени с цел съобразяването им с промените в *Наредба № 33 на КФН от 19.09.2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване (обн. ДВ бр. 67 от 12.08.2014 г., в сила от 21.10.2014 г.)*. След преценка за съответствието им с нормативните изисквания заместник-председателят постанови общо шестнадесет решения за одобрение на заявените изменения и допълнения в правилниците. Нормативно определените срокове за произнасяне по представените промени в останалите три правилника изтичат през следващото отчетно тримесечие.

2. В края на третото тримесечие на 2014 г. постъпи искане от новолицензираното пенсионноосигурително дружество за издаване на разрешения за управление на универсален и доброволен пенсионен фонд. Предвид нормативно определените срокове производствата по внесеното искане приключват в следващия отчетен период.

3. С оглед на нормативните си правомощия заместник-председателят издаде служебно през разглеждания период и следните решения:

3.1. Две решения за определяне на годишна база на минимална доходност от управлението на активите на задължителните пенсионни фондове за периода 29.09.2012 г. - 30.09.2014 г. - по едно за универсалните и за професионалните пенсионни фондове.

3.2. Решение за утвърждаване на техническия лихвен процент и биометричните таблици за смъртност, които следва да се прилагат при изчисляване на пенсионните резерви

към 31.12.2014 г. от пенсионноосигурителните дружества, които управляват универсален пенсионен фонд и/ или фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

4. През отчетното тримесечие в Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” е извършен преглед на внесени от пенсионноосигурителните дружества документи, които макар и да не подлежат на одобрителен режим от страна на ресорния заместник-председател, се проверяват от гледна точка на тяхната законосъобразност.

В. Поднадзорни лица и нотификации

През разглеждания период няма настъпили промени в броя на лицензираните пенсионноосигурителни дружества (ПОД) - 10 дружества и на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване - 29 пенсионни фонда, в т.ч. 9 универсални, 9 професионални, 9 доброволни и два доброволни пенсионни фонда по професионални схеми, като единият от тях не осъществява дейност.

В периода 01.10.2014 г. – 31.12.2014 г. не са постъпвали уведомления от институции за осигуряване по професионални схеми на страни членки на Европейския съюз (ЕС), които възнамеряват да извършват дейност на територията на Република България, както и уведомления на местни ПОД, които възнамеряват да извършват дейност на територията на ЕС.

II. Промени в законовата и подзаконовата нормативна уредба

На свое заседание, проведено на 13.11.2014 г., КФН прие проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, с който се предвиждат промени и в Кодекса за социално осигуряване. Основната цел на законопроекта е въвеждането в националното законодателство на разпоредбите на Директива 2013/14/ЕС с оглед намаляване на предоверяването на кредитни рейтинги от финансовите институции.

III. Надзорна дейност в областта на допълнителното пенсионно осигуряване

Надзорната дейност, която КФН, чрез Управление „Осигурителен надзор”, осъществява върху дейността на поднадзорните лица, се изразява в контрол за законосъобразност на дейността на ПОД, фондовете за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО) и банките – попечители по КСО.

Надзорът се осъществява дистанционно и чрез проверки на място. Извършват се и документални проверки по жалби на осигурени лица и сигнали на ПОД.

А. Дистанционен надзор

Дистанционният контрол се осъществява на базата на финансовите отчети и справки за дейността на пенсионноосигурителните дружества, управляваните от тях ФДПО и банките-попечители със следната периодичност на представяне:

- ежедневно – за дейността на ФДПО и банките-попечители;
- месечно, тримесечно и годишно – за дейността на ПОД и ФДПО.

Дистанционният контрол се осъществява в три основни направления – ежедневен контрол, периодичен контрол и мониторинг на интернет – страниците на ПОД.

Ежедневен контрол

На базата на ежедневно получаваните от ПОД и от банките-попечители справки за дейността на ФДПО, през четвърто тримесечие на 2014 г. са извършени над 1 700 ежедневни проверки на получената информация за дейността на ФДПО и банките-попечители относно законосъобразността на сключваните сделки с активите на пенсионните фондове, спазването на регламентираните в КСО количествени ограничения, съотношението на инвестициите в отделни видове финансови инструменти спрямо активите на пенсионните фондове, притежаваните инвестиции в един емитент, начина на извършване на оценката на активите и правилното им отразяване от ПОД и по регистрите

на банките - попечители. Осъществяван е също така и ежедневен надзор относно изменението на стойността на нетните активи, правилното отчисляване на инвестиционната такса и таксата от всяка вноска във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, както и правилното определяне на броя дялове, съответстващ на постъпилите и изтеглени суми, и на стойността на един дял, както и оповестяването на информация за стойността на един дял по реда и в сроковете, предвидени в Наредба № 9 на КФН.

При осъществяваният през четвърто тримесечие на 2014 г. дистанционен надзор не са установени нарушения на нормативни актове по допълнително пенсионно осигуряване.

Периодичен контрол

През периода са извършени 30 проверки на представените месечни и тримесечни финансови отчети и справки за дейността на всяко от лицензираните ПОД и 84 проверки на представените месечни и тримесечни финансови отчети и справки за дейността на управляваните от пенсионните дружества ФДПО. В Общия наръчник за дистанционен надзор са определени нормативните и общите финансови показатели за дейността на ПОД и ФДПО. През периода ежесечно са изчислявани и анализирани нормативно определените показатели - капиталова адекватност, ликвидност на ПОД и ФДПО, отчислена инвестиционна такса за ПОД от доброволните пенсионни фондове (ДПФ) и доброволните пенсионни фондове по професионални схеми (ДПФПС), такса управление от осигурителните вноски на ДПФ и ДПФПС, резерв за гарантиране на минималната доходност за ФДЗПО, чрез които следи за законосъобразното осъществяване на дейността на ПОД. Ежесечно са анализирани и ръстът на активите и осигурените лица във ФДПО, инвестициите и стойността на един дял на пенсионните фондове.

Мониторинг на интернет – страниците на ПОД

Във връзка със спазването на разпоредбите на КСО и Изискванията към съдържанието на рекламните и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионноосигурителните дружества през четвърто тримесечие на 2014 г. са извършвани и ежесечни проверки на електронните страници на ПОД. При проверките не са констатирани съществени несъответствия или пропуски. В случай на установяване на някакви непълноти и неточности, те са отстранявани своевременно.

През периода 01.10.2014 г. – 31.12.2014 г. са изготвени 30 месечни аналитични доклади за дейността на всяко ПОД и управляваните от него ФДПО, както и 3 обобщени аналитични доклада.

Б. Проверки на място

През периода от 01.10.2014 г. до 31.12.2014 г. са открити две общи проверки на място в пенсионноосигурителни дружества. Извършването на едната от тях продължава и в следващия отчетен период.

Общите проверки са за спазване разпоредбите на КСО и действащите подзаконовни нормативни актове по допълнително пенсионно осигуряване, а също така и на Закона за мерките срещу изпирането на пари.

При общите проверки се упражнява надзор върху всички основни дейности на пенсионноосигурителните дружества. По отношение на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване при общите проверки надзорът обхваща: инвестиционните политики и организацията на дейността по управление на активите и управлението на риска; проверка на активите, инвестициите, вземанията и задълженията; договорните отношения с осигурени лица и пенсионери, задълженията и плащанията към осигурени лица, пенсионери и др.

Във връзка с приключилата през отчетния период обща проверка на място е изготвен и връчен констативен протокол, с който на пенсионноосигурителното дружество са дадени общо 23 препоръки за подобряване на дейността и са съставени 4 акта за установяване на административни нарушения, които са констатирани по време на проверката. Нарушенията са на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН за реда и начина за

промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество (Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН). Преобладаващият брой дадени препоръки са по отношение инвестиране на средствата на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и дейността на службата за вътрешен контрол.

В. Административно-наказателни производства и принудителни административни мерки

През периода от 01.10.2014 г. до 31.12.2014 г. в Управление „Осигурителен надзор” са съставени 4 акта за установяване на административни нарушения, с които са установени нарушения на разпоредби на Наредба №3 от 24.09.2003 г. на КФН.

През периода са издадени 5 наказателни постановления, с които са наложени шест глоби и една имуществена санкция. Три от издадените наказателни постановления са обжалвани, като постъпилите жалби са окомплектовани с всички необходими документи и събрани доказателства. Изготвени са становища по всяка постъпила жалба, както и проекти на писма за изпращане на преписките на компетентния районен съд.

От служител на Дирекция „Осигурителен надзор” текущо е въведена подлежащата на вписване информация в системата АУАН на Data Warehouse.

Ежемесечно са изготвяни справки за влезите в законна сила през съответния месец наказателни постановления, издадени от заместник-председателя, ръководещ управление „Осигурителен надзор”. Справките са представяни на отдел „Финансово-счетоводен” към дирекция „Финансово-стопански дейности” за текущо начисляване на възникналите вземания. Във връзка с влезите в сила наказателни постановления своевременно са предприемани действия за събиране на сумите по наложените глоби и санкции, като са изпращани писма до задължените лица за доброволно плащане.

През периода от 01.10.2014 г. до 31.12.2014 г. са приложени 5 принудителни административни мерки, с четири от които пенсионноосигурителни дружества са задължени да приемат за разглеждане, подадени от осигурени лица заявления за промяна на участие. Приложена е и една принудителна административна мярка, с която пенсионноосигурително дружество е задължено да прехвърли средства на осигурени лица. Приложените 5 принудителни административни мерки не са обжалвани и са изпълнени в определените срокове.

Г. Проверки по жалби и сигнали

В Управление „Осигурителен надзор” през периода от 01.10.2014 г. до 31.12.2014 г. са разгледани постъпили в КФН 25 броя жалби от осигурени лица, 14 сигнала от пенсионноосигурителни дружества и 7 запитвания, свързани с допълнителното пенсионно осигуряване.

Във връзка с постъпилите жалби и сигнали от служители в Дирекция „Осигурителен надзор” са извършени проверки по приложените към тях документи и с цел изясняване на всички факти и обстоятелства, относими към всеки конкретен случай, са изготвени писма, с които са изискани обяснения и документи. Извършени са проверки по получените в КФН документи и в срок са изготвени становища по всяка от жалбите. В становищата подробно са анализирани установените факти и са направени изводи относно съответствието на действията на поднадзорните лица с нормативните изисквания. В становищата е направена преценка относно основателността на оплакванията. В случаите, когато при проверката по документи се е формирало основателно съмнение за извършено престъпление, са изготвени и изпратени до органите на прокуратурата сигнали за извършване на проверки по компетентност. През периода са изготвени и изпратени до районни прокуратури в страната четири сигнала за извършване на проверки по компетентност.

От служители на Дирекция „Осигурителен надзор” своевременно са извършвани проверки по документи и по получените сигнали от пенсионноосигурителни дружества.

При необходимост са изисквани допълнителни документи, с оглед изясняване на фактите и извършване на преценка за законосъобразността на действията.

Във връзка с проверки по сигнали, при които е установено, че пенсионноосигурителни дружества неоснователно са отказали да приемат заявления за промяна на участие, подадени от осигурени лица, са приложени принудителни административни мерки.

И през това отчетно тримесечие жалбите на осигурени лица и сигналите на ПОД са основно във връзка с промяната на участие и прехвърляне на средствата на лицата от един в друг фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

Конкретни данни за постъпилите жалби от осигурени лица, сигнали и запитвания от ПОД, съставените актове за установяване на административни нарушения, издадените наказателни постановления и производствата по прилагане на принудителни административни мерки са представени в справка:

№ по ред	Вид	брой
1.	Постъпили жалби	25 бр.
2.	Постъпили сигнали	14 бр.
3.	Съставени АУАН	4 бр.
4.	Издадени НП	5 бр.
5.	Обжалвани НП	3 бр.
7.	Приложени ПАМ	5 бр.

IV. Други текущи дейности, свързани с допълнителното пенсионно осигуряване

А. Информационна дейност

Във връзка с функциите на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” през отчетния период са извършени и следните дейности по обобщаване, анализиране и оповестяване на резултатите от дейността на пенсионноосигурителния пазар в Република България:

1. Обобщени са и са публикувани на Интернет страницата на КФН:

1.1. резултатите от дейността по допълнително пенсионно осигуряване за третото тримесечие на 2014 г.;

1.2. данни за осигурените лица и натрупани средства във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 30.09.2014 г. по пол и възраст;

1.3. резултатите от промяна на участието и прехвърляне на средства на осигурени лица от един пенсионен фонд в друг за третото тримесечие и деветмесечието на 2014 г.

2. Изчислени са и са обявени данни за доходността на годишна база на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, постигната за 24 – месечния период, изтичащ на 30.09.2014 г.

Б. Участие в работата и сътрудничество с международни и европейски органи.

Обмен на опит.

През отчетния период продължи дейността по сътрудничество между КФН (в частност - представители от Управление “Осигурителен надзор”) и различни международни и европейски органи в областта на допълнителното пенсионно осигуряване.

Продължи текущото участие на служители от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” в работата на Комитета по пенсионно осигуряване в професионални схеми към ЕЮРА, чрез подготовката на отговори по постъпили искания за информация и въпросници и преглед на изготвяните доклади и проекти.

Чрез Националния статистически институт (НСИ) за целите на Евростат е предоставена информация за структурна бизнес статистика на доброволните пенсионни фондове за 2013 година.

В. Участие в работни групи

Представители на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” участват в следните междуведомствени работни групи:

- РГ № 13 „Социална политика и заетост” с водеща институция Министерство на труда и социалната политика;
- РГ № 26 „Финансови услуги” с водеща институция Министерство на финансите;
- Работната група за координация на системите за социална сигурност и професионалните схеми с водеща институция Министерство на труда и социалната политика.

Представител на управлението взе участие в проведеното на 12.11.2014 г. съгласно изискванията на Инstrukция №1/21.02.2006 г. служебно разпределение на лицата, неизбрали фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Служители от дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” участваха в работната група, създадена със заповед № 159/29.04.2014 г. на председателя на КФН за изготвяне на становище по проекта на директива относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (IORP 2) и оказана съдействие на Министерството на финансите във връзка с преговорите по проекта.

До края на месец октомври продължи участието на представители на Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” в дейността на Консултативния съвет за оптимизиране на осигурителната система към министъра на труда и социалната политика.

Служител от дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” участва в работната група, създадена със заповед 355/17.11.2014 г. на председателя на КФН, за анализиране на Насоките на ЕЮРА относно употребата на идентификационния код на правния субект.

Г. Срещи с поднадзорните лица, други организации и органи, както и организиране или участие в публични и образователни инициативи

Във връзка с постъпило искане от Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване е проведена работна среща между представители на асоциацията и на КФН по повод въпроси, свързани с плащанията на ранните пенсии от професионалните пенсионни фондове и други законодателни инициативи.

Служители от управление „Осигурителен надзор” участваха в обучения, финансирани по линия на Оперативна програма „Административен капацитет”.

Д. Отговори на въпроси, изготвяне на указания, становища, въпросници, анкети, брошури, проучвания на обществените нагласи и други

Текущо в управлението постъпват редица уведомления, запитвания, искания за изразяване на становище или предложения от ПОД, граждани или други държавни органи, които се проучват и анализират. В съответствие с естеството на въпросите те се разглеждат, както самостоятелно от компетентната дирекция в Управление „Осигурителен надзор”, така и съвместно от двете дирекции или в сътрудничество с други звена от КФН. С оглед на поставените задачи се изготвят становища и/или отговори по всяка отделна преписка.

Е. Водене на регистрите на КФН

Експерти от Дирекция „Регулаторни режими на осигурителния надзор” текущо анализират и проверяват предоставяната от поднадзорните лица информация във връзка с изготвянето на разпореждания за вписване на нормативно установените обстоятелства във водените от КФН публични регистри: на пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях пенсионни фондове, на професионалните схеми и на осигурителните

посредници. Едновременно с това експерти от Дирекция „Осигурителен надзор” текущо следят информацията за влизането в сила на издадените от заместник – председателя наказателни постановления и заповеди за приложени принудителни административни мерки. В резултат през отчетното тримесечие са изготвени общо 101 броя разпореждания за вписване на съответните обстоятелства във водените от Комисията за финансов надзор публични регистри.

Ж. Приходи на КФН

В съответствие с действащите вътрешни правила за организацията и отчетността на собствените приходи на КФН експерти от Управление “Осигурителен надзор”, Дирекция “Осигурителен надзор”, осъществяват текущ контрол и предприемат действия за събиране на дължимите суми по влезите в законна сила наказателни постановления и такси за осъществяване на общ финансов надзор. Към 31.12.2014 г. не са отчетени просрочени вземания.

V. Развитие на пазара на допълнителното пенсионно осигуряване

1. Пенсионноосигурителни дружества

Към 31.12.2014 г. балансовите активи на пенсионноосигурителни дружества (ПОД) възлизат на 257 839 хил. лв¹. В сравнение с 31.12.2013 г. балансовите активи на ПОД нарастват с 25 972 хил. лв. или с 11,20 на сто.

Регистрираният и внесен капитал на ПОД към 31.12.2014 г. е в размер на 80 354 хил. лв. Собственият капитал (капиталовата база) възлиза на 148 549 хил. лв., като в сравнение с 31.12.2013 г. нараства с 6 185 хил. лв. поради реализираната общо от дружествата печалба за 2014 г.

Към края на годината капиталовата адекватност на ПОД е на сравнително високо равнище. Общо за всички ПОД тя е 297,10 %, което значително надхвърля нормативно определения размер от не по-малко от 50 на сто от минималния капитал. Единствено капиталовата адекватност на едно дружество е близо до минимално определената, като стойността му към 31.12.2014 г. е 55,34 на сто. Ликвидните средства на ПОД надвишават текущите задължения, като съотношението между тях е 11,36.

Заделените резерви за гарантиране на минимална доходност към 31.12.2014 г. са 89 610 хил. лв., като за едногодишен период нарастват с 18 052 хил. лв.

Общите приходи на ПОД за 2014 г. възлизат на 148 411 хил. лв., с 18 284 хил. лв. повече в сравнение с отчетените приходи за 2013 г.

Приходите от такси и удръжки заемат основен дял от 83,40 на сто в общите приходи на ПОД (в сравнение със 82,76 на сто дял в общите приходи на дружествата за 2013 г.). И през 2014 г. с по-малък дял остават приходите от управление на собствени средства – 10,65 на сто и приходите от управление на специализирани резерви – 5,95 на сто.

Общите разходи на ПОД към края на 2014 г. възлизат на 103 367 хил. лв., което представлява увеличение с 13 870 хил. лв. в сравнение с отчетените разходи за 2013 г. За разлика от предходната година, когато имаше спад при разходите за управление на собствени средства, през отчетната година се забелязва увеличение при всички видове разходи: разходи по икономически елементи, разходи за инвестиране на специализирани резерви и за заделени специализирани резерви, разходи за управление на собствени средства.

Пенсионноосигурителните дружества приключват 2014 г. с финансов резултат преди данъци печалба в размер на 45 044 хил. лв. Към края на годината ПОД реализират положителен нетен финансов резултат от 40 575 хил. лв., като в относителен размер увеличението на финансовия резултат през текущия период е с 9,91 на сто.

---

¹ В балансовите активи на ПОД към 31.12.2014 г. са включени и балансовите активи на лицензираното през третото тримесечие на годината дружество.

2. Фондове за допълнително пенсионно осигуряване

Брой на осигурените лица

Към 31.12.2014 г. във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО) са осигурени 4 291 099 лица. Нарастването на този показател спрямо 31.12.2013 г. е със 102 934 лица или с 2,46 на сто и е в резултат основно от увеличението на осигурените лица в универсалните пенсионни фондове (УПФ). Към края на 2014 г. в УПФ се осигуряват 3 421 669 лица, което представлява нарастване с 91 638 лица или 2,75 на сто за една година. Ръст се отчита и при останалите видове пенсионни фондове, като увеличението е: 7 435 лица (2,84 на сто) в професионалните пенсионни фондове (ППФ), 3 681 лица (0,62 на сто) в доброволните пенсионни фондове (ДПФ) и 180 лица (2,89 на сто) във фондовете за доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми (ДПФПС). Следва да бъде отбелязано, че през 2014 г. се отчита увеличение в броя на осигурените в ДПФ лица, след продължилия пет поредни години период на намаление на показателя.

Не се наблюдават съществени промени в структурата на разпределение на осигурените лица между фондовете за допълнително пенсионно осигуряване спрямо 31.12.2013 г. Измененията в относителния дял на отделните видове фондове са с по-малко от един пункт, като делът на УПФ и ППФ нараства съответно с 0,23 пункта и 0,02 пункта, делът на ДПФПС остава без промяна, а в ДПФ - намалява с 0,25 пункта спрямо предходната година. Най-голяма част от осигурените лица са съсредоточени в универсалните пенсионни фондове (79,74 на сто). Към 31.12.2014 г. лицата, осигурени в доброволните и професионалните пенсионни фондове, заемат съответно дял от 13,83 на сто и 6,28 на сто в структурата на разпределение на осигурените лица. Най-малък остава делът на осигурените в доброволните пенсионни фондове по професионални схеми – едва 0,15%.

Броят на новоосигурените лица във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване за периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. е 131 123. Този показател бележи ръст със 7,29 на сто в сравнение с предходната година, когато броят на новоосигурените във ФДПО е бил 122 213 души. Най-голяма част, 95 500 лица или 72,83 на сто от новоосигурените през годината лица са съсредоточени в УПФ. Следват ДПФ, където новоосигурените лица са 21 328 (16,27 на сто), ППФ – с 13 971 (10,65 на сто) и ДПФПС – с 324 (0,25 на сто) привлечени нови членове.

Балансови активи

Активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване по балансова стойност към 31.12.2014 г. възлизат на 8 185 091 хил. лв. В сравнение с 31.12.2013 г. увеличението им е с 1 364 023 хил. лв. или с 20,00 на сто. С най-голям относителен дял в балансовите активи на всички фондове, както и към 31.12.2013 г., са балансовите активи на универсалните пенсионни фондове – 81,30 на сто, следвани от професионалните – 9,31 на сто, доброволните – 9,28 на сто и доброволните фондове по професионални схеми – 0,11 на сто. В резултат на по-високите темпове на нарастване на активите на УПФ, делът на този вид фондове в общите активи на ФДПО в сравнение с 31.12.2013 г. се разширява с още 1,02 процентни пункта за сметка на дяловете на ППФ и ДПФ.

Нетни активи

Към 31.12.2014 г. нетните активи на ФДПО са в размер на общо 8 164 549 хил. лв. От тях 6 638 014 хил. лв. са тези на универсалните пенсионни фондове. Нетните активи на професионалните пенсионни фондове са 760 085 хил. лв., на доброволните пенсионни фондове – 757 608 хил. лв. и на доброволните пенсионни фондове по професионални схеми – 8 842 хил. лв.

Размерът на нетните активи на ФДПО нараства с 19,91 на сто през последната година. Това увеличение се дължи на постъпленията от осигурителни вноски (1 046 132 хил. лв.) и на дохода от инвестиране на средствата (508 353 хил. лв.).

Темпът на изменение на активите е различен по видове фондове, като при УПФ нарастването е с 21,41 на сто, при ППФ – 15,18 на сто и при ДПФ – 12,30 на сто. Нарастването на активите на единствения, осъществяващ дейност, доброволен пенсионен фонд по професионални схеми, е най-голямо – 23,49 на сто.

Пазарните дялове на отделните дружества, на база размер на управляваните нетни активи на пенсионните фондове, не се променят съществено през разглеждания период. Пенсионноосигурителното дружество, което има най-голям пазарен дял заема 27,47 на сто по отношение на управляваните нетни активи, а това с най-малък пазарен дял – 0,86 на сто.

Брутни постъпления от осигурителни вноски

Брутните постъпления от осигурителни вноски във ФДПО през 2014 г. възлизат на 1 046 132 хил. лв. Сравнени с постъпленията за 2013 г. те се увеличават със 113 103 хил. лв. или 12,12 на сто. В абсолютен размер увеличението се дължи основно на постъпленията от осигурителни вноски в УПФ. През 2014 г. в универсалните фондове, под формата на осигурителни вноски, са постъпили 871 346 хил. лв., а увеличението спрямо 2013 г. е в размер на 77 136 хил. лв. или 9,71 на сто. В относителен размер постъпленията от осигурителни вноски в ДПФ бележат значителен ръст от 47,74 на сто спрямо 2013 г. Единствено при доброволния пенсионен фонд с професионални схеми има отчетено намаление на постъпленията от осигурителни вноски с 60 хил. лв. или с 4,01 на сто спрямо предходната година.

В Таблица е направено сравнение на постъпленията от осигурителни вноски във ФДПО през 2014 г. спрямо 2013 г.:

Показател, период ФДПО	Постъпления от вноски в хил. лв. за 2013 г.	Постъпления от вноски в хил. лв. за 2014 г.	Увеличение/ намаление на постъпленията в хил. лв.	Процентно увеличение/ намаление на постъпленията
УПФ	794 210	871 346	77 136	9,71%
ППФ	78 174	85 965	7 791	9,97%
ДПФ	59 147	87 383	28 236	47,74%
ДПФПС	1 498	1 438	-60	-4,01%
ОБЩО	933 029	1 046 132	113 103	12,12%

Инвестиции

Инвестираните средства от фондовете за допълнително пенсионно осигуряване към 31.12.2014 г. са на обща стойност 7 818 396 хил. лв., като в сравнение със съответния период на предходната година нарастват в абсолютен размер с 1 634 529 хил. лв., което представлява ръст от 26,43 на сто. Към 31.12.2014 г. най-голяма част от инвестициите на ФДПО са в държавни и държавно гарантирани дългови ценни книжа – 42,31 на сто. Дяловите ценни книжа са на втора позиция с относителен дял от 30,27 на сто, следвани от инвестициите в корпоративни облигации (15,94 на сто), банковите депозити (7,58 на сто), инвестиционните имоти (2,71 на сто) и общинските облигации (1,19 на сто). При сравнение на агрегирания инвестиционен портфейл на пенсионните фондове към 31.12.2014 г. с този към 31.12.2013 г. най-голям ръст се забелязва в относителния дял на дяловите ценни книжа (акции, права и дялове) – 4,66 процентни пункта и инвестициите в държавните и държавно гарантирани дългови ценни книжа – 4,42 пункта. Намалението е най-добре изразено при банковите депозити и корпоративните облигации, чийто относителен дял се свива със съответно с 4,11 процентни пункта и с 3,87 пункта. Към 31.12.2014 г. позициите на пенсионните фондове в ипотечни облигации са изцяло закрити.

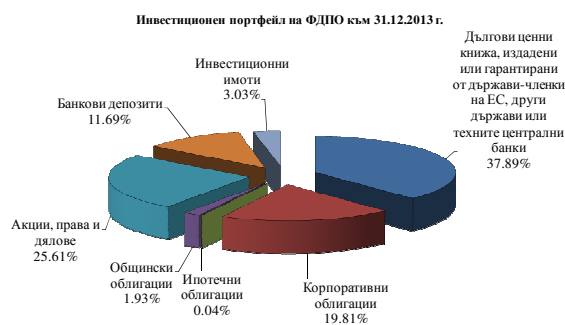
Съотношението между инвестираните средства и общия размер на балансовите активи на ФДПО към 31.12.2014 г. е 95,52 на сто, като разликата до 100% е за сметка на наличните парични средства и краткосрочните вземания, които са съответно 271 853 хил. лв. (3,32 на сто) и 94 842 хил. лв. (1,16 на сто). Стойността на това съотношение в

сравнение с 31.12.2013 г. (90,66 на сто) нараства с 4,86 пункта, което се дължи на намалението на относителния дял на паричните средства с 5,18 процентни пункта.

В представената по-долу таблица е направено сравнение между структурата на инвестиционните портфейли на ФДПО към 31.12.2013 и към 31.12.2014 г:

Структура на инвестиционния портфейл на ФДПО

№	Инвестиционни инструменти	31.12.2014	31.12.2013	Изменение
1	Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки на ЕС, други държави или техните централни банки	42.31	37.89	4.42
2	Корпоративни облигации	15.94	19.81	-3.87
3	Ипотечни облигации	0.00	0.04	-0.04
4	Общински облигации	1.19	1.93	-0.74
5	Акции, права и дялове	30.27	25.61	4.66
6	Банкови депозити	7.58	11.69	-4.11
7	Инвестиционни имоти	2.71	3.03	-0.32
	Инвестиции общо	100.00	100.00	0.00

Очерталата се тенденция за постоянно нарастване на инвестициите на ФДПО в чужбина продължава и през разглеждания период. Към 31.12.2014 г. стойността на инвестираните средства в ценни книжа, регистрирани за търговия на чуждестранни регулирани пазари достига до 4 319 259 хил. лв., което представлява увеличение с 1 299 293 хил. лв. или 43,02 на сто за годината. В структурата на чуждестранните инвестиции, с най-голям относителен дял са държавните и държавно гарантирани дългови ценни книжа (49,08 на сто). На следващо място са дяловите ценни книжа и корпоративни облигации, които формират съответно 29,28 на сто и 19,71 на сто от общата сума на чуждестранните инвестиции на ФДПО. Останалите 1,93 на сто представляват инвестиции в чуждестранни общински облигации.

Доходност и риск

Данните за постигнатата доходност от управление на активите на ФДПО за 2014 г. са както следва:

Годишна доходност за 2014 г.:	УПФ	ППФ	ДПФ	ДФФПС
Немодифицирана претеглена доходност	6,13%	5,89%	6,64%	7,33%
Средноаритметична доходност	5,59%	5,41%	5,94%	-
За отделните фондове варира от - до	3,67% 6,84%	2,97% 7,06%	0,73% 9,65%	-

За сравнение следва да отбележим, че за разглеждания период НСИ отчита дефлация от 0,88 на сто.

Стойностите на стандартното отклонение на доходността за 2014 година са в границите от 1,52 на сто до 10,39 на сто. Най-рисково са инвестирани активите на доброволните пенсионни фондове, където стандартното отклонение е в интервала 1,67-10,39 на сто, следвани от професионалните фондове (стандартното отклонение от 1,61 до 7,43 на сто). Най-малки са колебанията в стойността на един дял при универсалните фондове, където стандартното отклонение варира от 1,52 до 3,74 на сто.

Постигнатата доходност при управление на активите на ФДПО за 24-месечния период 28.12.2012 г. – 30.12.2014 г. на годишна база е съответно:

Доходност за периода 28.12.2012 г. - 30.12.2014 г. на годишна база:	УПФ	ППФ	ДПФ	ДФФПС
Немодифицирана претеглена доходност	5,44%	5,62%	6,51%	6,92%
Модифицирана претеглена доходност	5,45%	5,62%	6,42%	-
За отделните фондове варира от - до	3,56% 5,92%	3,22% 6,58%	3,44% 10,98%	-

През разглеждания 24-месечен период всички пенсионни фондове са постигнали положителна доходност. НСИ отчита дефлация за същия 24-месечен период, като на годишна база тя е 1,23 на сто.

Към края на всяко тримесечие заместник-председателят на КНФ определя минималната доходност, която трябва да е постигната при управлението на активите на задължителните пенсионни фондове. През 2014 г. няма задължителни фондове с доходност под минималната. Не са налице и случаи на постигната доходност над определената горна граница, в които КСО изисква да бъде заделен резерв за гарантиране на минимална доходност.